

PREZES
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

RPW/70566/2021 P
Data:2021-08-31

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2021 r.

Sygn. akt K 3/21

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2021 -08- 31 <i>2102040 osobiscie</i>
ZAL.6.....	NR

Pan
Marcin WIĄCEK
Rzecznik Praw Obywatelskich

W załączeniu przesyłam odpis postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 31 sierpnia 2021 r. wraz z uzasadnieniem, sygn. akt K 3/21.

Julia Przyłębska

Zał. 1

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia 31 sierpnia 2021 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący
Bartłomiej Sochański – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 sierpnia 2021 r., wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o wyłączenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego Krystyny Pawłowicz z udziału w rozpoznawaniu wniosku Prezesa Rady Ministrów o zbadanie zgodności:

- 1) art. 1 akapit pierwszy i drugi w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.), rozumianego w ten sposób, że uprawnia lub zobowiązuje organ stosujący prawo do odstąpienia od stosowania Konstytucji RP lub nakazuje stosować przepisy prawa w sposób niezgodny z Konstytucją RP, z art. 2, art. 7, art. 8 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2, art. 90 ust. 1 i art. 91 ust. 2 oraz art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 19 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 4 ust. 3 traktatu powołanego w punkcie 1, rozumianego w ten sposób, że ze względu na zapewnienie skutecznej ochrony prawnej organ stosujący prawo jest uprawniony lub zobowiązany stosować przepisy prawa w sposób niezgodny z Konstytucją, w tym

stosować przepis, który na mocy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego utracił moc obowiązującą jako niezgodny z ustawą zasadniczą, z art. 2, art. 7, art. 8 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 i art. 91 ust. 2, art. 90 ust. 1, art. 178 ust. 1 oraz art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

- 3) art. 19 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 2 traktatu powołanego w punkcie 1, rozumianego jako uprawniający sąd do przeprowadzenia kontroli niezawisłości sędziów powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz kontroli uchwały Krajowej Rady Sądownictwa dotyczącej wystąpienia z wnioskiem do Prezydenta RP o mianowanie sędziego, z art. 8 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2, art. 90 ust. 1 i art. 91 ust. 2, art. 144 ust. 3 pkt 17 oraz art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

postanawia:

oddalić wniosek.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

Na oryginale właściwe podpisy.

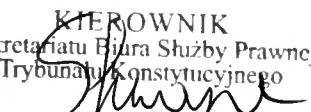
Za zgodność:

z up. Prezesa Trybunału Konstytucyjnego

Kierownik Sekretariatu

Biura Służby Prawnej Trybunału

Bartosz Skwara

KIEROWNIK
Sekretariatu Biura Służby Prawnej
Trybunału Konstytucyjnego

dr Bartosz Skwara

UZASADNIENIE

I

1. Pismem z 25 sierpnia 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: Rzecznik lub RPO), jako uczestnik postępowania w sprawie o sygn. K 3/21, na podstawie art. 41 ust. 1 w związku z art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), wniósł o wyłączenie sędziego TK Krystyny Pawłowicz z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. K 3/21.

2. Rzecznik uzasadnił wniosek okolicznościami wcześniejszego udziału obecnego sędziego TK Krystyny Pawłowicz w życiu publicznym. RPO wskazał przykłady jej publicznych wypowiedzi krytycznych wobec funkcjonowania Unii Europejskiej oraz uzasadniających konieczność reformy wymiaru sprawiedliwości, w tym krytycznych uwag na temat sędziów.

Ponadto RPO uzasadnił wniosek udziałem ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz w pracach legislacyjnych nad zmianami w wymiarze sprawiedliwości oraz jej członkostwem w Krajowej Radzie Sądownictwa w czasach poprzedzających objęcie urzędu sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

Wśród licznych wypowiedzi publicznych ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz, Rzecznik przytoczył m.in. wywiad udzielony „Rzeczpospolitej”, opublikowany w roku 2013, w którym obecna sędzia TK stwierdziła: „ja osobiście w ogóle nie akceptuję naszego członkostwa w UE (...). Traktat akcesyjny narusza naszą konstytucję, a wyrok Trybunału Konstytucyjnego w tej sprawie był polityczny. (...) Jestem z gruntu przeciwna Unii. Czekam i modłę się, żeby to się po prostu samo rozwaliło” (s. 5 uzasadnienia wniosku Rzecznika). W ocenie RPO, „[t]rzeba zauważyć, że w powyższej wypowiedzi sędzia TK zasadniczo antycypowała kierunek orzeczenia w sprawie o sygn. akt P 7/20, w której oceniano konstytucyjność unijnych traktatów. Wypowiedź ta stała się – co należy podkreślić – przyczyną wyłączenia przez Trybunał Konstytucyjny sędzi TK Krystyny Pawłowicz od orzekania w sprawie o sygn. akt P 7/20 postanowieniem TK z dnia 17 czerwca 2021 r.” (s. 5-6 uzasadnienia wniosku Rzecznika).

Rzecznik przytoczył również „usunięty post na Facebooku, na podstawie: Wirtualna Polska, *Krystyna Pawłowicz ostro o sędziach. «Patologia pychy» i «nieformalna*

partia polityczna», 8.08.2018 r.”, twierdząc, iż „[w] sierpniu 2018 r. Pani sędzia Krystyna Pawłowicz mówiła w kontekście wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zmian w Sądzie Najwyższym (C-619/18 *Komisja przec. Polsce*) m.in. o «sędziach polskich błagających Niemców o „opiekę i odpowiedzialność za Polskę”, zebranych o „natychmiastowe ingerencje”, by „wygrać” na czasie i uprzedzić polski Sejm w wyścigu o Polskę, (...) w wyścigu o zablokowanie naszych reform, oczyszczających naszą Ojczyznę m.in. z patologii władzy sądowniczej...»”. Krytykowała przy tym sędziów Sądu Najwyższego, których nazwała „sędziowską elitą”, która „razem z bojówkami partii opozycyjnych rozkłada na naszych oczach system prawny państwa” (s. 6 uzasadnienia wniosku Rzecznika, pkt 18). Ponadto RPO wskazał, iż „[w] związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zmiany ustawy o SN w swoim wpisie na Twitterze w dniu 21 listopada 2018 r. nazwała działalność Trybunału «SZANTAŻEM ze strony UE z inspiracji antypolskiej opozycji wewnętrznej kłamliwie straszącej Polaxitem» (...). Wcześniej, w dniu 19 października 2018 r., nazwała orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości «ZAMACHEM na Polskę», które było «nielegalne» i zapewniła, że «Polski Suweren odpowie UE i TSUE co myśli o bezprawnych działaniach a w istocie zamachu TSUE i polskich zbuntowanych sędziów na Polskę» (s. 6 uzasadnienia wniosku Rzecznika, pkt. 18).

3. Zdaniem RPO, argumentem na rzecz zasadności wniosku o wyłączenie sędziego TK Krystyny Pawłowicz z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. K 3/21 jest ponadto zamieszczenie przez nią wpisu w mediach społecznościowych dotyczącego oceny postanowienia wiceprezesa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) z 21 maja 2021 r. udzielającego zabezpieczenia w sprawie C-121/21 (EU:C:2021:420), a także zawierającego krytykę wiceprezesa TSUE. Rzecznik ocenił negatywnie również formę, w jakiej sędzia Krystyna Pawłowicz wyraziła swój pogląd.

W ocenie RPO, powyższe fakty stanowią wystarczającą argumentację na rzecz wyłączenia sędziego TK Krystyny Pawłowicz ze sprawy o sygn. K 3/21, jako że w świetle powyższych wypowiedzi, „nie daje ona rękojmi bezstronności przy rozpatrywaniu niniejszej sprawy” oraz „nie powinno dochodzić do sytuacji, że w orzekaniu [w] sprawie tak fundamentalnej z punktu widzenia zasad członkostwa Polski w Unii Europejskiej uczestniczy sędzia, który w swoich publicznych wypowiedziach prezentuje tak skrajnie negatywne stanowisko względem samej Unii i jej organów”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Instytucję wyłączenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z orzekania w określonej sprawie uregulowano w rozdziale 3 działu II ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: uotpTK). Zgodnie z art. 39 ust. 2 pkt 2 uotpTK, sędzia Trybunału Konstytucyjnego podlega wyłączeniu z udziału w rozpoznawaniu sprawy również wtedy, gdy istnieją inne, niewymienione w pozostałych przepisach art. 39 uotpTK, okoliczności mogące wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego.

2. Zgodnie z art. 39 ust. 3 uotpTK, w przypadku, o którym mowa w ust. 2, sędziego Trybunału wyłącza się z udziału w rozpoznawaniu sprawy, jeżeli podmiot składający wniosek o wyłączenie uprawdopodobni istnienie okoliczności mogących wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

Rzecznik przytoczył przykłady wypowiedzi publicznych sędziego TK Krystyny Pawłowicz z czasów, gdy wykonywała mandat posła na Sejm RP, a także wypowiedź w mediach społecznościowych mającą miejsce już po wyborze na urząd sędziego TK, które w jego ocenie świadczą o negatywnej ocenie Unii Europejskiej i członkostwa Polski w tej organizacji, a także o przekonaniu sędziego TK Krystyny Pawłowicz na temat zasadności przeprowadzenia reformy wymiaru sprawiedliwości w Polsce. Ponadto wskazał, iż Krystyna Pawłowicz przed wyborem na sędziego Trybunału Konstytucyjnego brała aktywny udział w pracach Sejmu nad ustawami dotyczącymi zmian w wymiarze sprawiedliwości oraz zasiadała w Krajowej Radzie Sądownictwa. Zdaniem RPO, zmiany w wymiarze sprawiedliwości „– w kontekście zobowiązań unijnych Rzeczypospolitej – są przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. akt K 3/21”. Zdaniem Rzecznika, powyższe fakty przesądzają o braku gwarancji bezstronności sędziego TK Krystyny Pawłowicz w niniejszej sprawie.

3. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, podobnie jak w orzecznictwie wcześniejszym, że kontrola konstytucyjności prawa koncentruje się wokół zagadnień ustrojowych oraz filozofii i aksjologii państwa (por. postanowienia TK z: 25 listopada 2008 r., sygn. K 5/08, OTK ZU nr 9/A/2008, poz. 169, 2 marca 2020 r., sygn. Kpt 1/20,

niepublikowane, 19 października 2020 r., sygn. K 20/20, niepublikowane i 27 kwietnia 2021 r., sygn. P 7/20, niepublikowane), a prawo konstytucyjne częstokroć określane jest w piśmiennictwie, zwłaszcza w polskiej literaturze przedwojennej, mianem prawa politycznego, zamiennie z pochodzącym z języka niemieckiego terminem prawo państwowe. Wynika to przede wszystkim z tego, że wskazana gałąź prawa reguluje stany faktyczne składające się w znacznej części na szeroko pojętą aktywność polityczną, w tym funkcjonowanie parlamentarzystów i konstytucyjnych organów państwa, co stanowi istotę procesu kształtowania działalności państwa demokratycznego, uregulowanej przez prawo konstytucyjne (prawo polityczne), przede wszystkim w Konstytucji. Trudno zatem, aby osoby wyróżniające się wiedzą z zakresu prawa konstytucyjnego nie miały ugruntowanych i publicznie znanych poglądów co do tych zagadnień oraz aby powstrzymały się przed ich ekspresją w ramach wcześniej sprawowanego mandatu parlamentarzysty, oceniając konkretne sytuacje i ustosunkowując się do aktualnych zagadnień ustrojowych, w tym do relacji Polski z Unią Europejską na tle zmieniającej się rzeczywistości geopolitycznej.

Błędny jest pogląd, że zajęcie wcześniej stanowiska w określonej kwestii prawnej, w tym dotyczącej, wynikającej z przepisów Konstytucji, relacji między konstytucyjnymi organami państwa, m.in. w postaci opinii wyrażonej w ramach wykonywania mandatu posła lub senatora, uprawdopodobnia zaistnienie okoliczności mogących wywołać wątpliwość co do bezstronności sędziego Trybunału Konstytucyjnego (por. postanowienie TK z 20 marca 2002 r., sygn. SK 2/01, OTK ZU nr 2/A/2002, poz. 20, postanowienia o sygn. K 5/08 oraz K 20/20). Takie podejście jest całkowicie bezzasadne i nie znajduje żadnego uzasadnienia na tle przepisu regulującego podstawę wyłączenia sędziego TK.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, nie można uznać, że opinia wyrażona nawet na temat zagadnienia związanego z przedmiotem rozstrzygnięcia, nie tylko w publikacji naukowej, orzeczeniu sądowym, ale również w sferze publicznej, zwłaszcza opinia dotycząca konkretnego stanu faktycznego, uzasadnia wyłączenie sędziego (por. wyrok TK z 13 grudnia 2005 r., sygn. SK 53/04, OTK ZU nr 11/A/2005, poz. 134). Jest to stanowisko, w swym założeniu, błędne i niebezpieczne, ponieważ poprzez swój automatyzm i formalizm może prowadzić do eliminacji ludzi dysponujących konieczną wiedzą i doświadczeniem życiowym do sprawowania funkcji sędziego. W praktyce mogłoby to oznaczać, że sędzią TK mógłby zostać tylko „prawnik bez właściwości” oraz bez wcześniejszej aktywności w życiu publicznym (podobnie w postanowieniach TK

o sygn. Kpt 1/20 i K 20/20 oraz w postanowieniu TK z 27 kwietnia 2021 r., sygn. P 7/20, niepublikowane).

4. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, w kontekście wypowiedzi sędziego TK Krystyny Pawłowicz, przytoczonej na s. 5 uzasadnienia wniosku RPO (zob. cz. I uzasadnienia postanowienia TK), że wniosek Prezesa Rady Ministrów rozpatrywany pod sygn. K 3/21 dotyczy przepisów Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.; dalej: TUE). Jego przedmiotu nie stanowi natomiast Traktat między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczący przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, podpisanym w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864; dalej: Traktat akcesyjny), ani żadna z ustaw regulujących funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce. W związku z powyższym opinie Rzecznika Praw Obywatelskich na temat wypowiedzi ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz, będącej, *nota bene*, doktorem habilitowanym prawa, dotyczących dawnych wyroków Trybunału Konstytucyjnego, podobnie jak przeprowadzone we wniosku RPO oceny udziału Krystyny Pawłowicz w głosowaniach sejmowych czy jej członkostwa w Krajowej Radzie Sądownictwa nie mają znaczenia dla oceny niezawisłości sędziego TK w trakcie kontroli przepisów prawnych stanowiących przedmiot wniosku o sygn. K 3/21. Kompetencje Trybunału Konstytucyjnego w zakresie oceny zgodności z Konstytucją przepisów umów międzynarodowych stanowią sferę całkowicie rozłączną od generalnych poglądów formułowanych w życiu publicznym na gruncie różnych konwencji terminologicznych, z wykorzystaniem różnorodnych form stylu zastosowanej narracji, a także różnych kanałów komunikacji. Rzecznik Praw Obywatelskich nie przedstawił wystarczającej argumentacji uprawdopodobniającej, iż w sprawie o sygn. K 3/21 zachodzi sytuacja odmienna.

Warto w tym kontekście podkreślić, że w wywiadzie, którego fragment szczególnie eksponuje wnioskodawca (pkt 15 drugiej części wniosku, s. 5; cytowany już w uzasadnieniu postanowienia TK), ówczesna poseł Krystyna Pawłowicz zaznaczyła na wstępie: „Przez lata byłam wykładowcą akademickim i ten dydaktyk czasami ze mnie wychodzi. Głośno mówię, przejawiam przykłady, gdyż wtedy studenci lepiej rozumieją problem, przedstawiam sprawy dwubiegunowo” (<https://www.rp.pl/artykul/1015194-Modle-sie--zeby-UE-sie-sama-rozwalila.html>).

Rzecznik nie dostrzegł potrzeby uwzględnienia powyżej zacytowanego fragmentu wywiadu z 2013 r. w analizie dokonanej w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie sędziego TK Krystyny Pawłowicz (podobnie w postanowieniu TK z 27 kwietnia 2021 r., sygn. P 7/20).

Ponadto, RPO błędnie stwierdził w uzasadnieniu wniosku, iż przytoczona wypowiedź ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz stała się przyczyną wyłączenia przez Trybunał Konstytucyjny sędzi TK Krystyny Pawłowicz z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. P 7/20 postanowieniem TK z 17 czerwca 2021 r. Przeciwnie, Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 27 kwietnia 2021 r., sygn. P 7/20 (niepublikowane) oddalił wniosek RPO z 14 kwietnia 2021 r. o wyłączenie sędziego TK Krystyny Pawłowicz, oparty na analizie powyższej wypowiedzi. Natomiast wniosek RPO z 10 czerwca 2021 r. (znak VII.510.63.2020.PF), rozpatrzony postanowieniem TK z 17 czerwca 2021 r., sygn. P 7/20, nie wskazywał powyższej wypowiedzi ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz jako argumentu na rzecz jej wyłączenia z udziału w rozpoznawaniu pytania prawnego Sądu Najwyższego o sygn. P 7/20.

Również wypowiedzi ówczesnej posłanki Krystyny Pawłowicz w mediach społecznościowych, przytoczone przez RPO na s. 6 uzasadnienia wniosku, zostały sformułowane z perspektywy parlamentarzysty, w ramach wykonywanego mandatu, i nie sposób powiązać ich z procesem kontroli zgodności przedmiotu kontroli z wzorcami konstytucyjnymi w sprawie o sygn. K 3/21. Rzecznik nie przedstawił w tym zakresie argumentacji.

5. Trybunał Konstytucyjny podkreślił ponownie, że interpretując art. 39 ust. 2 uotpTK, nie można całkowicie pomijać regulacji odnoszących się do kryteriów wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego określonych przez Konstytucję oraz przez ustawę z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1422), która nie wyłącza osób sprawujących uprzednio mandat posła

lub senatora z kręgu potencjalnych sędziów Trybunału Konstytucyjnego. W konsekwencji przyjęte zasady wyboru sędziów Trybunału prowadzą do stosowania art. 39 ust. 2 uotpTK w sposób dopuszczający do udziału w orzekaniu także sędziego, który wcześniej sprawował mandat poselski lub senatorski i wykonywał działalność parlamentarzysty zgodnie ze swoimi poglądami, jeśli nie istnieją uzasadnione okoliczności wskazujące, iż może to wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego Trybunału Konstytucyjnego (podobnie w postanowieniu TK, sygn. K 20/20). Treść wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich nie stanowi wystarczającej argumentacji, iż podniesione wątpliwości są uzasadnione.

6. Odnosząc się do zarzutu RPO dotyczącego krytycznej wypowiedzi sędziego TK Krystyny Pawłowicz oceniającej wiceprezesa TSUE w związku z postanowieniem wiceprezesa TSUE C-121/21, Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że przedmiotem wniosku Prezesa Rady Ministrów w sprawie o sygn. K 3/21 jest: 1) art. 1 akapit pierwszy i drugi w związku z art. 4 ust. 3 TUE, rozumiany w ten sposób, że uprawnia lub zobowiązuje organ stosujący prawo do odstąpienia od stosowania Konstytucji RP lub nakazuje stosować przepisy prawa w sposób niezgodny z Konstytucją RP, 2) art. 19 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 4 ust. 3 TUE, rozumiany w ten sposób, że ze względu na zapewnienie skutecznej ochrony prawnej organ stosujący prawo jest uprawniony lub zobowiązany stosować przepisy prawa w sposób niezgodny z Konstytucją, w tym stosować przepis, który na mocy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego utracił moc obowiązującą jako niezgodny z ustawą zasadniczą, 3) art. 19 ust. 1 akapit drugi w związku z art. 2 TUE, rozumiany jako uprawniający sąd do przeprowadzenia kontroli niezawisłości sędziów powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz kontroli uchwały Krajowej Rady Sądownictwa dotyczącej wystąpienia z wnioskiem do Prezydenta RP o mianowanie sędziego.

Sprawa C-121/21, rozpatrywana przez TSUE, dotyczy natomiast zarzutu naruszenia dyrektywy 2011/92/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26 z 28.01.2012, s. 1), dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 327 22.12.2000, s. 1; wyd. specj. 15/05, s. 275) i dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących

środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. UE L 41 z 14.02.2003, s. 26; wyd. specj. 15/07, s. 375) oraz zasady lojalnej współpracy określonej w Traktacie o Unii Europejskiej.

Przedmioty spraw rozpatrywanych przez TK i TSUE są zatem odmienne. Nie sposób uznać, że krytyczna wypowiedź odnosząca się do konkretnego postanowienia wiceprezesa TSUE stanowi wystarczającą podstawę wyłączenia sędziego TK z udziału w rozpoznawaniu wniosków, pytań prawnych czy skarg konstytucyjnych dotyczących wszelkich aspektów prawa Unii Europejskiej. Nie sposób również podzielić przekonania, że krytyczna ocena określonej koncepcji integracji europejskiej czy kierunków zmian Unii Europejskiej skutkuje obowiązkiem wyłączenia sędziego TK z takich spraw *in genere*.

Uzasadnienie wniosku RPO nie zawiera argumentacji wskazującej na merytoryczny związek przedmiotu wniosku Prezesa Rady Ministrów w sprawie o sygn. K 3/21 oraz postanowienia wiceprezesa TSUE wydanego sprawie C-121/21. Rzecznik nie uprawdopodobnił zatem istnienia okoliczności mogących wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego TK Krystyny Pawłowicz w sprawie o sygn. K 3/21.

7. Na marginesie rozważań, odnosząc się do końcowej treści wniosku RPO, TK przypomniał, że w postanowieniu z 17 czerwca 2021 r., sygn. P 7/20 (niepublikowane) sędzia TK Krystyna Pawłowicz została wyłączona z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. P 7/20. Niemniej w uzasadnieniu tego postanowienia Trybunał nie odniósł się do argumentacji RPO opartej na krytyce wypowiedzi sędziego TK Krystyny Pawłowicz dotyczącej wiceprezesa TSUE, tożsamej z przywołaną w aktualnie rozpatrzonym wniosku RPO. W postanowieniu o sygn. P 7/20, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że to treść oświadczenia złożonego przez STK Krystynę Pawłowicz przesądziła o zaistnieniu przesłanek jej wyłączenia z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. P 7/20, a także, iż „[a]rt. 40 ust. 1 uotpTK stanowi, że sędzia niezwłocznie informuje Prezesa Trybunału o okolicznościach mogących powodować jego wyłączenie z udziału w rozpoznawaniu sprawy. Zgodnie z art. 41 ust. 1 uotpTK, wyłączenie sędziego TK z udziału w rozpoznawaniu sprawy następuje nie tylko z urzędu lub na uzasadniony wniosek uczestnika postępowania, ale również na żądanie tego sędziego. Zgodnie natomiast z art. 41 ust. 3 uotpTK, o wyłączeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego z przyczyn, o których mowa w art. 39 ust. 2 uotpTK, rozstrzyga Trybunał w drodze postanowienia”. Domagając się zatem zastosowania przez TK analogicznego standardu, Rzecznik oczekuje,

jak można przypuszczać, złożenia przez sędziego TK Krystynę Pawłowicz podobnego oświadczenia, co jednak nie nastąpiło. Trybunał podkreślił również, że sprawa o sygn. P 7/20 dotyczyła środków tymczasowych stosowanych przez TSUE, a postanowienie wiceprezesa TSUE C-121/21 ma właśnie taki charakter. Wniosek Prezesa Rady Ministrów rozpatrywany przez TK pod sygn. K 3/21 nie dotyczy natomiast tego zagadnienia.

W związku z powyższym, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich o wyłączenie z udziału w rozpoznawaniu sprawy o sygn. K 3/21 sędziego Trybunału Konstytucyjnego Krystyny Pawłowicz jest bezzasadny.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność:

z up. Prezesa Trybunału Konstytucyjnego

Kierownik Sekretariatu

Biura Służby Prawnej Trybunału

Bartosz Skwara

KIEROWNIK
Sekretariatu Biura Służby Prawnej
Trybunału Konstytucyjnego
Bartosz Skwara
dr Bartosz Skwara

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Sygn. akt K 3/21

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEL.	2021 -08- 31
ZAL.	NR

Pan
Marcin W I A C E K
Rzecznik Praw Obywatelskich